

B&B
VIŠJA STROKOVNA ŠOLA

Diplomsko delo višješolskega strokovnega študija
Program: Ekonomist
Modul: Tehnični komercialist

REŠEVANJE BREZPOSELNOSTI S SAMOZAPOSLITVIJO

Mentorica: mag. Maja Rozman, univ. dipl. kom.
Lektorica: Ana Peklenik, prof. slov.

Kandidat: Jure Trošt

Kranj, junij 2016

ZAHVALA

Zahvaljujem se svoji mentorici, gospe mag. Maji Rozman za sprejem v mentorstvo in nudenje koristnih nasvetov za uspešno izdelavo diplomske naloge. Hkrati se zahvaljujem samostojni podjetnici, ki je nudila interne podatke za izdelavo poslovnega načrta ter družini in bližnjim za njihovo moralno podporo ob času izdelave naloge.

Hvala tudi lektorici, gospe Ani Peklenik, ki si je vzela čas za lektoriranje in tehnični pregled diplomske naloge.

IZJAVA

»Študent Jure Trošt izjavljam, da sem avtor tega diplomskega dela, ki sem ga napisal pod mentorstvom mag. Maje Rozman.«

»Skladno s 1. odstavkom 21. člena Zakona o avtorski in sorodnih pravicah dovoljujem objavo tega diplomskega dela na spletni strani šole.«

Dne _____

Podpis: _____

POVZETEK

Brezposelnost v Sloveniji ni tuj pojem. Trenutno gre za enega največjih družbenih problemov, ki ga posamezniki zaradi pomanjkanja povpraševanja po delovni sili ali drugih razlogov pogosto ne morejo rešiti z zaposlitvijo pri delodajalcu. Diplomaska naloga obravnava samozaposlitev kot možnost za odpravljanje brezposelnosti. Podrobneje obravnava samozaposlitev kot pojem in njen namen, oblike samozaposlitve in lastnosti, ki so potrebne in vplivajo na to, da se posameznik odloči za samozaposlitev. Vendar moramo biti najprej seznanjeni z brezposelnostjo in njenim vplivom na trg dela in delovne sile, zato se prvi del naloge nanaša na brezposelnost v teoretičnem smislu. Za boljši vpogled so navedene tudi stopnje brezposelnosti v Sloveniji v zadnjih letih ter ukrepi aktivne politike zaposlovanja. Zadnji del naloge pa prikazuje intervju, ki smo ga izvedli z bodočo samostojno podjetnico, katere dejavnost bo zasebno varstvo otrok, in poslovni načrt, ki smo ga s pomočjo njenih podatkov pripravili zanjo.

KLJUČNE BESEDE

- brezposelnost
- samozaposlitev
- poslovni načrt
- zasebno varstvo otrok

ABSTRACT

The word unemployment isn't foreign to us, in Slovenia. It's one of the major problems at the moment, which can't always be solved just by finding employment from employers. Reasons for that being lack of demand for workforce or otherwise. This paper studies self-employment as an option to eliminate said problem, furthermore, it studies self-employment in general and its purpose, types of self-employment and the characteristics of individuals, which they have and/or need to choose self-employment and qualify for it. However, we must first understand unemployment and its effect on the labour market, so firstly, our paper covers the theoretical side of unemployment. Unemployment rates over the last few years are also included, to give us a better perspective of the situation, as well as Slovenia's actions under the active employment policy. Lastly, our paper covers an interview with a soon to be self-employed individual, whose line of work will be private child care and a business plan, which we have put together for this individual, with the help of certain information they have provided for us.

KEYWORDS

- Unemployment
- Self-employment
- Business plan
- Private child care

KAZALO

1	UVOD	1
1.1	Predstavitev problema	1
1.2	Cilj naloge	1
1.3	Predpostavke in omejitve	1
1.4	Metode dela	2
2	BREZPOSELNOST	2
2.3	Vrste brezposelnosti.....	3
2.2	Merjenje brezposelnosti	4
2.4	Aktivna politika zaposlovanja	7
2.3.1	Aktivna politika zaposlovanja v Sloveniji.....	8
3	SAMOZAPOSLITEV.....	9
3.1	Opredelitev samozaposlovanja	10
3.2	Namen samozaposlitve	11
3.3	Oblike samozaposlovanja	11
3.3.1	Samostojni podjetnik posameznik – s. p.....	11
3.3.2	Zasebni zavodi.....	12
3.3.3	Posamezniki, ki opravljajo gospodarsko ali poklicno dejavnost kot edini ali glavni poklic	13
3.3.4	Kmetje.....	13
3.4	Lastnosti posameznikov.....	14
4	POSLOVNI NAČRT »LUČKE«	17
4.1	Povzetek	18
4.2	Predstavitev podjetja in storitve.....	19
4.3	Analiza in raziskava trga	22
4.4	Kadri	23
4.5	Razvoj.....	24
4.6	Načrt trženja.....	24
4.7	Ekonomika poslovanja	26
4.8	Terminski načrt	27
4.9	Tveganja in izzivi.....	28
4.10	Pridobitev finančnih sredstev	28
4.11	Intervju s samostojno podjetnico	28
5	SKLEP	31
	LITERATURA IN VIRI	32
	Priloge	35

Kazalo slik

Slika 1: Povprečno število živorojenih na žensko v rodni dobi, Slovenija	20
--	----

Kazalo tabel

Tabela 1: Stopnja registrirane brezposelnosti v letih od 2005 do 2015	4
Tabela 2: Stopnje registrirane in anketne brezposelnosti v odstotkih, Slovenija	6
Tabela 3: Delež brezposelnih do 29 let, vključenih v APZ od 2011-2015.....	8
Tabela 4: Izkušnost in interesi samozaposlenih po letih	15
Tabela 5: Živorajeni otroci, Slovenija	20
Tabela 6: Predvideni urnik dejavnosti.....	21
Tabela 7: Analiza SWOT	23
Tabela 8: Cene storitev kranjskih vrtcev	25
Tabela 9: Cene storitev podjetja Lučke.....	25
Tabela 10: Predvideni prihodki iz poslovanja.....	26
Tabela 11: Predvideni stroški poslovanja	26
Tabela 12: Predviden letni dobiček iz poslovanja	27
Tabela 13: Terminski načrt podjetja Lučke	27

1 UVOD

1.1 Predstavitev problema

V Sloveniji imamo visoko stopnjo brezposelnosti, ki se z leti povečuje. Decembra leta 2015 je znašala 12,3 odstotkov (SURSd). Zato imajo ZRSZ in ukrepi aktivne politike zaposlovanja vedno pomembnejšo vlogo za iskalce zaposlitve. Problem pri večini posameznikov, ki iščejo zaposlitev, je, da si ne morejo privoščiti veliko časa za usposabljanja in izobraževanja, ker potrebujejo denar za lastne stroške, kot so najemnina, hrana ipd. Večji problemi pa se pojavijo pri posameznikih, ki so brezposelni že dlje časa in začnejo izgubljati upanje za pridobitev zaposlitve.

1.2 Cilj naloge

V diplomski nalogi želimo dokazati, da je samozaposlitev učinkovita alternativa prijavi za zaposlitvi pri delodajalcu in dober način za odpravljanje brezposelnosti. Hkrati želimo motivirati bralce, naj razmišljajo tudi o stvareh, ki jih znajo ali jih veselijo in ne samo o poklicih, ki jim jih nudijo delodajalci. Drugi cilj je ustvariti uspešen poslovni načrt, ki bo pomagal samostojni podjetnici k samozaposlitvi in k začetku njenega poslovanja.

1.3 Predpostavke in omejitve

Predpostavljamo:

- da se stopnja brezposelnosti z leti povečuje, hkrati pa ima to velik vpliv na manjšanje aktivnega prebivalstva v Sloveniji,
- da je samozaposlitev dober način za odpravo brezposelnosti in dobra alternativa za zaposlitev,
- da obstaja možnost visoke konkurenčnosti zasebnega varstva otrok v občini Kranj.

Pri svojih raziskavah in podatkih v teoretičnem delu se bomo omejili izključno na Slovenijo in njen trg dela. V empiričnem delu naloge pa se bomo omejili na občino Kranj in njegovo bližnjo okolico.

1.4 Metode dela

V diplomski nalogi smo uporabili metode, in sicer:

- induktivno-deduktivno metodo (skozi celotno nalogo),
- analitično metodo,
- primerjalno metodo,
- opisno metodo,
- metodo intervjuja.

V teoretičnem delu naloge smo se v velikem deležu zanašali na literaturo, ker dejstev in definicij ne moremo spreminjati. Namen tega je bilo, da smo predstavili vse pojme in področje, ki ga diplomska naloga obsega. Na podlagi teh podatkov in informacij smo lahko postavili sklepe. Uporabljali smo tudi statistične podatke s spletnih strani ZRSZ, Statističnega urada Republike Slovenije ipd. Določene podatke smo analizirali in nekatere tudi primerjali med seboj. V empiričnem delu smo sestavili poslovni načrt s pomočjo internih podatkov in uspešno izpeljali intervju. Na podlagi vsega tega smo tudi določili sklepe. Zavedamo se, da diplomska naloga obsega obširno področje, zato se v določenih delih naloge nismo spuščali v podrobnosti, temveč smo se osredotočali na ključne podatke.

2 BREZPOSELNOST

Brezposelnost je eden večjih problemov v Sloveniji. Pojavi se iz različnih razlogov, v večini ne po lastni volji posameznikov. Predstavlja neizkoriščen trg delovne sile, ki bremeni brezposelne posameznike in družbo hkrati. Kot navaja Senjur (2001, str. 143), bi stopnjo brezposelnosti lahko opredelili kot merilo uspešnosti makroekonomske politike v državi.

Priča smo velikemu odpuščanju delovne sile zaradi zategovanja pasu podjetij, stečajev in različnih drugih razlogov. Posledice brezposelnosti za posameznike pa niso le ekonomske, temveč tudi sociološke in psihološke. Posamezniki, ki so brezposelni, so zaradi slabšega družbenega položaja pogosto diskriminirani in izobčeni iz družb, kar vodi v osebno depresijo in apatijo, ki se lahko razširi na njihove družine in bližnje (Svetlik, 1985, str. 44–46).

2.3 Vrste brezposelnosti

Opredelitev vrste brezposelnosti pri posameznikih je pomembna, ker so s tem povezani ukrepi za njeno zmanjšanje oziroma odstranitev. V širšem pomenu delimo brezposelnost na odkrito in prikrito. Odkrita je značilna za vse osebe, ki so v določenem času brez dela in so pripravljeni delati, prikrita pa za tiste, ki so pogodbeno zaposlene ali zaposlitve sploh ne iščejo. Odkrito brezposelnost delimo na strukturno, ciklično, frikcijsko in naravno brezposelnost.

Strukturna brezposelnost

Pojavi se, kadar je neusklajenost med ponudbo in povpraševanjem po delovni sili. Primer tega je, ko delodajalec zaposli fizično osebo z drugačno izobrazbo, kot jo v resnici potrebuje zaradi trenutnega pomanjkanja fizičnih oseb s to izobrazbo na trgu dela. Pomemben vzrok strukturne brezposelnosti so tehnološki razvoj in spremembe.

Ciklična brezposelnost

Gre za brezposelnost, ki je prisotna v času recesije zaradi premajhnega povpraševanja po delovni sili, pojavi se zaradi cikličnih nihanj gospodarstva. V času recesije, ko družbeni produkt pade, podjetja začnejo manjšati proizvodnjo in odpuščati delovno silo. Ciklična brezposelnost izgine šele, ko gospodarstvo preide v naslednjo fazo cikla – to je faza oživljanja (Hrovatin, 2002, str. 207).

Frikcijska brezposelnost

Če bi bil trg dela in delovne sile popoln, tako da bi se iskalec zaposlitve in delodajalec srečala takoj, sploh ne bi obstajala. Je prostovoljna in najbolj začasna oblika brezposelnosti, ki temelji na obdobju od začetka iskanja do pridobitve zaposlitve. Pojavi se pri mladih, ki končajo šolanje in iščejo zaposlitev, že zaposlenih, ki menjajo zaposlitev iz osebnih razlogov ipd.

Naravna brezposelnost

Pojavlja se iz različnih razlogov. Gre za obliko trajne brezposelnosti, ki se pojavlja kljub polni zaposlenosti delovne sile v državi in polni zaposlenosti produkta. Med dejavnike njenega nastanka bi lahko šteli nepopolne informacije na področju zaposlovanja, premalo fleksibilen trg delovne sile ter frikcijsko ali strukturno brezposelnost (Senjur, 2001, str. 151).

Latentna ali prikrita brezposelnost

Gre za obliko presežnega zaposlovanja v podjetju. Med prikrito brezposelne lahko štejemo osebe, ki sicer so zaposlene, vendar ne prispevajo k povečanju BDP-ja, in

posamezniki, ki zaposlitve trenutno ne iščejo zaradi neangažiranosti ali drugih osebnih razlogov.

2.2 Merjenje brezposelnosti

Registrirano brezposelne osebe

Mednje spadajo tisti, ki so prijavljeni na Zavodu Republike Slovenije za zaposlovanje. Stopnjo registrirane brezposelnosti merimo tako, da delimo število prijavljenih oseb s celotnim aktivnim prebivalstvom in to množimo s 100.

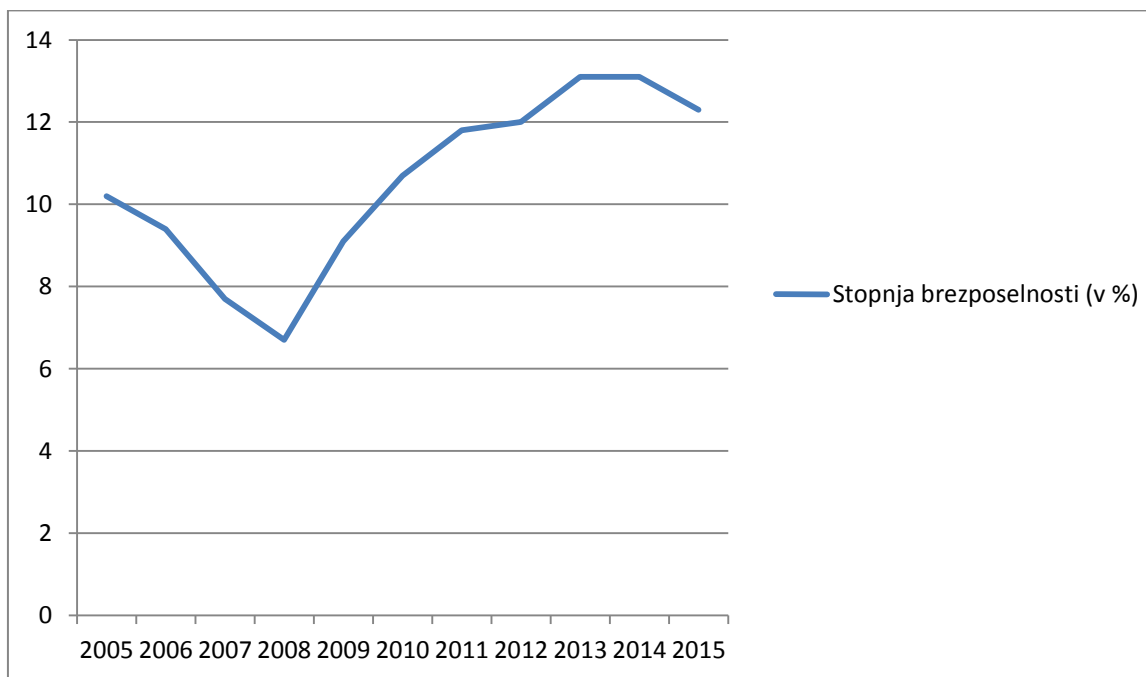
Pri ugotavljanju dejanske registrirane brezposelnosti lahko pride do nerealnih podatkov, saj izračun vključuje tudi osebe, ki sicer so prijavljene na ZRSZ, vendar niso aktivni iskalci zaposlitve. Hkrati pa ne vključuje oseb, ki niso prijavljene na ZRSZ, so pa iskalci zaposlitve (Svetlik, Pirher, 1994, str. 59).

Leto (v mesecu decembru)	Število registriranih brezposelnih oseb	Ženske	Moški	Stopnja brezposelnosti v odstotkih
2005	92.575	49.698	42.877	10,2
2006	78.303	42.592	35.711	9,4
2007	68.411	36.704	31.707	7,7
2008	66.239	33.675	32.564	6,7
2009	96.672	46.468	50.204	9,1
2010	110.021	51.211	58.810	10,7
2011	112.754	53.192	59.562	11,8
2012	118.061	53.850	63.211	12,0
2013	124.015	59.380	64.635	13,1
2014	119.458	59.502	59.956	13,1
2015	113.076	56.634	56.442	12,3

Tabela 1: Stopnja registrirane brezposelnosti v letih od 2005 do 2015

(Vir: SURSa)

Na podlagi podatkov iz tabele 1 lahko izdelamo graf za lažjo in preglednejšo analizo stopnje brezposelnosti v tem obdobju.

Graf 1: Stopnja registrirane brezposelnosti v letih od 2005 do 2015
(Vir: Tabela 1)

Iz grafa 1 lahko razberemo, da je stopnja registrirane brezposelnosti po letu 2008 začela hitro naraščati, kar lahko povzroča veliko skrbi osebam, ki iščejo zaposlitev. Prvi manjši padec je opazen šele v letu 2015.

Po podatkih iz Statističnega urada Republike Slovenije je bilo v mesecu decembru leta 2008, ko je bila najmanjša stopnja brezposelnosti v zadnjih enajstih letih, število registriranih delovno aktivnih prebivalcev 880.252. V novembru leta 2015, ko se je stopnja brezposelnosti že skoraj podvojila, pa je bilo število registriranih aktivnih prebivalcev 811.382, kar je samo grobih 8 odstotkov manj kot v letu 2008 (SURSa).

Anketno brezposelne osebe

Za ugotavljanje te vrste brezposelnosti se uporabljajo ankete o delovni sili. Ta anketa šteje za najboljše uradno anketiranje gospodinjstev, njen namen je razkriti spremembe na trgu dela v Sloveniji.

Izvajajo se letno ali vsako četrletje ter so skladne z navodili Mednarodne organizacije za delo in Statističnega urada Evropske unije. Te med brezposelne uvrščajo tiste anketirance, ki v celotnem tednu pred anketiranjem niso bile delovno aktivne, vendar aktivno iščejo zaposlitev preko zavodov ali prijav in so pripravljene sprejeti novo zaposlitev v naslednjih

dveh tednih. Kot delovno aktivne pa šteje osebe, ki so bile v tednu pred anketiranjem aktivne ali so vsaj imele status zaposlenega oz. samozaposlenega v določenem obdobju (UMAR, 2016).

V nasprotju z registrirano brezposelnostjo lahko z anketo o delovni sili dobimo dejanske podatke o aktivnosti populacije v nekem obdobju. Anketiranje se prvič izvaja z anketirancem osebno, naslednjič pa lahko tudi preko telefona.

Primerjava registrirane in anketne stopnje brezposelnosti

V naslednji tabeli je za primerjavo navedena stopnja registrirane brezposelnosti in stopnja anketne brezposelnosti v Sloveniji za leto 2014 in prva tri četrletja 2015.

Leto	2014				2015		
Četrletje	1.	2.	3.	4.	1.	2.	3.
Stopnja registrirane brezposelnosti							
Moški	13,5	12,1	11,1	11,4	12,3	11,0	10,3
Ženske	14,8	14,2	14,1	14,1	14,4	13,8	13,4
Skupaj	14,1	13,1	12,5	10,7	13,2	12,3	11,7
Stopnja anketne brezposelnosti							
Moški	10,1	8,5	8,4	8,9	9,0	8,3	7,2
Ženske	11,6	10,2	10,3	10,3	10,8	10,3	10,1
Skupaj	10,8	9,3	9,3	9,6	9,8	9,2	8,6

Tabela 2: Stopnje registrirane in anketne brezposelnosti v odstotkih, Slovenija
(Vir: SURSb)

Kot je razvidno iz tabele 2, se podatki o anketni in registrirani brezposelnosti precej razlikujejo. Skupno točko imata v tem, da obe v primerjavi s prejšnjim obdobjem nihata v enako pozitivno ali negativno smer. Najbolj sta si oddaljeni v drugem četrletju 2014, v zadnjem četrletju 2014 pa se najbolj približata druga drugi. Povprečna registrirana stopnja brezposelnosti za vseh 7 četrletij znaša 12,5 odstotkov, povprečna anketna pa 9,5 odstotkov. Iz tega lahko sklepamo, da je po podatkih anketirancev povprečna stopnja brezposelnosti za 3 odstotke manjša, kot jo kažejo registri.

2.4 Aktivna politika zaposlovanja

Politiko zaposlovanja Svetlik (2002) opredeli kot zastavljanje ciljev, oblikovanje ukrepov in programov ter zagotavljanje virov in izvajanje dejavnosti za njihovo uresničevanje (Svetlik idr., 2002, str. 36).

Aktivna politika zaposlovanja je sklop ciljno usmerjenih programov ter ukrepov, ki se odvijajo na trgu dela. Njen cilj je vključiti čim več delovno sposobnega prebivalstva med delovno aktivno prebivalstvo oziroma jih tam tudi obdržati in s tem zmanjšati stopnjo brezposelnosti (Svetlik idr., 2002, str. 174).

Pasivna politika zaposlovanja pa so ukrepi, ki brezposelnim posameznikom nudijo finančno pomoč v obliki dajatev in jim s tem zagotavljajo socialno varnost. Zanj je značilno, da ne spodbuja brezposelnih k zaposlitvi. Leta 1997 je Evropska komisija sprejela skupno oblikovane smernice politike zaposlovanja, ki so se bazirale na štiri stebre.

1. Povečanje zaposljivosti

Sem spadajo ukrepi, ki so usmerjeni na zmanjševanje mladinske brezposelnosti, spodbujanje odprtosti trga delovne sile ter preprečevanje dolgotrajne brezposelnosti.

2. Pospesevanje podjetništva in podjetniškega mišljenja

V ta steber spadajo ukrepi, ki olajšujejo začetek poslovanja, preučujejo možnosti novih delovnih mest, izboljšujejo podjetniško kulturo, urejajo davčni sistem.

3. Spodbujanje prilagodljivosti pri podjetjih in posameznikih

Ta steber obsega modernizacijo organizacije dela in spodbuja prilagodljivost v podjetjih.

4. Izenačevanje možnosti zaposlovanja

Ta steber temelji na enakosti in enakopravnosti spolov v poslovnem svetu ter usklajevanju dela in družinskega življenja (Svetlik idr., 2002, str. 75).

2.3.1 Aktivna politika zaposlovanja v Sloveniji

Kot smo že omenili, je cilj aktivne politike zaposlovanja, da bi se našlo čim več delovnih mest, ki so jih sposobni opravljati brezposelni posamezniki. Posameznikom, ki ne ustrezajo pogojem, skuša najti ustrezna usposabljanja oziroma drugačna delovna mesta. To pa doseže z ukrepi, kot so usposabljanje in izobraževanje, spodbujanje in pomoč pri zaposlitvi ali samozaposlitvi, ustvarjanje novih delovnih mest, pomoč pri iskanju dela, pomoč organizacijam pri zaposlovanju ipd. Vendar se obseg teh ukrepov letno spreminja. Ustanovi, ki sta odgovorni za program aktivne politike zaposlovanja, sta ZRSZ in Ministrstvo za delo.

Za lažje predstavljanje vzemimo primer mlajših brezposelnih oseb. V naslednji tabeli je naveden delež brezposelnih do 29 let, ki so bili vključeni v program aktivne politike zaposlovanja v zadnjih petih letih.

Ukrep	2011	2012	2013	2014	2015 (prvo polletje)
Usposabljanje in izobraževanje	41,2	32,7	28,5	42,1	48,7
Spodbujanje zaposlitvi	39,9	11,2	35,6	34,8	1,7
Ustvarjanje novih delovnih mest	19,4	55,5	29,9	20,0	22,3
Spodbujanje samozaposlovanja	30,7	22,4	29,7	10,0	/
Skupaj od vseh udeleženih	35,1	33,6	29,7	37,0	41,3

Tabela 3: Delež brezposelnih do 29 let, vključenih v APZ 2011–2015
(Vir: ZRSZc)

Vsaka skupina brezposelnih ima določene ovire. Pri mlajših brezposelnih posameznikih je pogosta ovira pomanjkanje delovnih izkušenj, zato ni presenetljivo, da se je velik delež vključil v ukrep usposabljanja in izobraževanja. Največ je bilo vključenih v programe ukrepa, kot so Institucionalno usposabljanje, Usposabljanje na delovnem mestu in Delovni preizkus. Na povečanje vključitve mlajših brezposelnih posameznikov v zadnjih dveh letih je imel velik vpliv tudi ukrep Jamstvo za mlade, ki jim je napovedal nadaljnjo zaposlitev ali izobraževanje v roku štirih mesecev (MDDSZ).

Nadaljnji namen aktivne politike zaposlovanja za obdobje 2016–2020 bo aktivno prispevati k zviševanju zaposlenosti in zaposljivosti najbolj ranljivih skupin posameznikov na trgu dela. Pri sestavi programov pa bo osredotočena na naslednje.

- **Ciljne skupine:** programi, ki so se izkazali kot učinkoviti, bodo še nadalje izvajani, upoštevajoč potrebe ranjivejših skupin in potrebe trga dela. Dodatno pozornost bo treba posvetiti skupini brezposelnih z nizko izobrazbo, zato bodo prilagojeni določeni programi, kot so javna dela.
- **Hitrejša aktivacija:** da posamezniki ne preidejo v skupino dolgotrajno brezposelnih, je treba pospešiti aktivacijo.
- **Zagotavljanje kompetenc in izobrazbe:** projekti bodo pripravljani v skladu s potrebami trga dela in v sodelovanju s socialnimi partnerji.
- **Hitra odzivnost na trenutno stanje trga dela:** priprava programov, ki se bodo osredotočali na problemska območja in ranljive skupine oseb.
- **Analize uspešnosti in učinkovitosti:** preverjanje uspešnosti trenutnih programov, pripravljanje novih programov za naprej in ugotavljanje optimalnega izkoriščanja stroškov sredstev (MDDSZ).

Kot uspešne programe aktivne politike zaposlovanja lahko omenimo spodbujanje in pomoč pri samozaposlitvi, na kar se tudi naloga nanaša, saj je njihov namen reševanje brezposelnosti in odpiranje novih delovnih mest, ki si jih lahko ustvarimo sami.

3 SAMOZAPOSLITEV

Samozaposlovanje obstaja že dolgo časa. Po svetu je veliko muzejev z rokodelskimi in obrtniškimi storitvami iz starejših kultur. Danes je vzrokov za samozaposlitev veliko več kot včasih.

Veliko posameznikov se samozaposli in s tem uresniči svoje podjetniške vizije in ambicije, hkrati so pa tudi posamezniki, ki se samozaposlijo iz preprostega razloga – da odpravijo svojo brezposelnost. Samozaposlitev iz tega razloga se sliši kot slaba odločitev, vendar ni nujno tako. Posamezniki se pri tej odločitvi običajno še vedno odločijo za poklic, ki jih veseli oziroma ga znajo dobro opravljati. Nekaterim se tudi s samo ustvarjenim delovnim mestom odprejo nove perspektive in ambicije; posledično se povečata motivacija in zadovoljstvo pri delu.

3.1 Opredelitev samozaposlovanja

Samozaposlitev je alternativa zaposlitve. Z njo lahko posegamo na trg delovne sile v smislu znižanja brezposelnosti.

Kot navaja Svetlik (1985, str. 173–174), je samozaposlovanje priznana oblika dela in proizvodnje, ki je vključena v sistem formalne ekonomije. Od zaposlenosti se razlikuje v tem, da so delovna sredstva v lasti vseh, ki sodelujejo v proizvodnji.

Razlikujejo se štiri vrste samozaposlitve:

- samozaposleni, ki dela zase in ne zaposluje nikogar,
- mali delodajalec, ki dela skupaj z zaposlenimi delavci,
- lastnik kontrolor, ki odgovarja za organizacijo in menedžment, vendar ne dela z zaposlenimi,
- lastnik direktor, ki zgolj kontrolira posel z vidika formalne menedžerske hierarhije (Bogenhod in Staber, 1991, str. 224–225).

Prvo skupino zgoraj omenjene razdelitve pa bi za bolj podrobno razvrščanje morali razdeliti še na dve podskupini, in sicer:

- samozaposleni obrtniki, kmetje in neodvisni strokovnjaki, ki ne zaposlujejo nikogar, so lastniki produkcijskih sredstev, vendar so njihovi prihodki in življenje odvisni od nevidnih tržnih sil,
- samozaposleni obrtniki, ki nimajo avtonomije v delovnem procesu oziroma so avtonomni le v formalnem smislu in niso lastniki produkcijskih sredstev (Bogenhod in Staber, 1991, str. 224–225).

Kot navaja Svetlik (1985), lahko samozaposlitev obravnavamo na treh različnih ravneh, in sicer na ravni posameznika, skupinski ravni in institucionalni ravni.

Ko govorimo o samozaposlitvi, gre pri posamezniku za neodvisno iskanje možnosti za delo, neodvisno vlaganje lastnih sredstev, lastno financiranje, lastno sestavljanje delovnih pogojev in organizacijo dela (Svetlik, 1985, str. 176–177).

V samozaposlitev na skupinski ravni spada ustanavljanje kooperativ oziroma zadrug kot oblik skupinskih organizacij. Kooperativa oziroma zadruga je neka oblika skupinskega dela treh ali več posameznikov, združenih s skupno poslovno idejo in namenom njene uresničitve. Predstavlja model podjetja, katerega namen je zadovoljitev potreb članov, ki so ga ustanovili, in ne potreb posameznikov, ki so investirali svoj kapital.

Samozaposlitev na institucionalni ravni pa opredeljuje potrebo po izgradnji nekega sistema, ki bo servisiral vse delavce in kooperative. Sem spadajo servisi, ki samozaposlenim pomagajo pri poslih v zvezi s komercialo in razvojem proizvodov ter zavodi, skladi in banke, ki s svojimi znanji in sredstvi pomagajo samozaposlenim pri poslovnem startu (Svetlik, 1985, str. 177–178). Najbolj znani pri nas so ZRSZ, Gospodarska zbornica Slovenije, Obrtno-podjetniška zbornica Slovenije ipd.

3.2 Namen samozaposlitve

Samozaposlitev je eden najstarejših načinov, s katerim posamezniki ponujajo svoje storitve ali proizvode. Posamezniki se za samozaposlitev odločijo iz več razlogov, vendar je v današnjem času, ko je stopnja brezposelnosti na visokem nivoju, razlog reševanja tega problema že skoraj zadosten.

Posamezniki, ki so zaposleni, pogosto ne dosežejo svojih potencialov v smislu ustvarjalnosti, saj jim iniciativa upade, ker so preveč razbremenjeni odgovornosti in tveganj. Samozaposlovanje pa nudi posameznikom veliko večjo neodvisnost na področju dela in proizvodnje kot zaposlenost. Hkrati spodbuja neko vrsto ustvarjalnosti, ker ima posameznik več odgovornosti in tveganj (Svetlik, 1985, str. 173).

Danes je na trgu delovne sile veliko diplomantov, ki se zaradi razlogov, kot je pomanjkanje delovnih mest, delovnih izkušenj ali drugih razlogov ne uspejo zaposliti pri delodajalcih ustrezne stroke. Ta problem lahko rešujejo s samozaposlitvijo, saj si na ta način lahko izberejo poklic, ki ustreza njihovem znanju in osebnim željam.

3.3 Oblike samozaposlovanja

Obstaja več različnih statusnih oblik, s katerimi se lahko samozaposlimo. Med najbolj znanimi in tudi priljubljenimi so ustanovitve družb z omejeno odgovornostjo ali odločitev za samostojnega podjetnika. V tem delu bomo opisali nekaj statusnih oblik samozaposlitve, osredotočili pa se bomo v večini na oblike samozaposlitve, s katerimi se lahko samozaposli že posameznik brez dodatnih članov.

3.3.1 Samostojni podjetnik posameznik – s. p.

Samostojni podjetnik posameznik je ena od pravnoorganizacijskih oblik, v katero spadajo fizične osebe, ki na trgu opravljajo pridobitno dejavnost v okviru podjetja. Posameznik, ki je registriran kot samostojni podjetnik, za obveznosti odgovarja z vsem svojim premoženjem, tudi davčna številka s.p.-ja je enaka posameznikovi. Pravno sposobnost pa

dobi šele ob vpisu v Poslovni register Slovenije. Dejavnost samostojno lahko opravlja tudi tuja fizična oseba, ki ima poslovno sposobnost, vendar so pri tem določeni predpisi in omejitve, ki jih predpisuje Zakon o zaposlovanju in delu tujcev oz. ZZDT (ZGD, 3. in 7. čl.).

V ZZDT je predpisano, da tujec, ki opravlja samostojne dejavnosti v okviru s.p.-ja, mora posle voditi v osebni gospodarski družbi oziroma mora pridobiti delovno dovoljenje (ZZDT, 10. člen).

Da samostojni podjetnik posameznik lahko začne poslovati, se mora prijaviti v Poslovni register Slovenije, s čimer dobi pravno sposobnost. Navesti mora naslednje podatke:

- firmo in podatke o sedežu firme,
- podatke o podjetniku in zastopniku (EMŠO, davčno številko in prebivališče),
- dejavnost, ki jo želi opravljati,
- izjavo, da nima nobenih neporavnanih obveznosti iz katerikoli prejšnjih poslovanj,
- datum predlaganega vpisa, ki je poznejši od dneva vložitve prijave,
- podatke o skrajšani firmi (če obstaja),
- podatke o drugih delih podjetnika kot enotah poslovnega registra v skladu z zakonom, ki ureja Poslovni register Slovenije (Podjetniški portal).

Ko s tem opravi, se mora v najpozneje 8 dneh prijaviti na DURS, kjer mora navesti naslednje podatke (Podjetniški portal):

- število in lokacije vseh poslovnih prostorov, ki se bodo uporabljale za opravljanje dejavnosti,
- povezane osebe, vključno z osebo, ki bo vodila poslovne knjige,
- vse kapitalske naložbe in poslovne enote doma in v tujini,
- številke računov v tujini.

Zadnja stvar, ki jo mora urediti samostojni podjetnik pred začetkom poslovanja, je poslati naslednje podatke Zavodu za zdravstveno zavarovanje Slovenije (Podjetniški portal):

- podatke o zavarovanju za primer brezposelnosti,
- podatke o pokojninskem, invalidskem in zdravstvenem zavarovanju,
- podatke o sklenitvi delovnega razmerja.

3.3.2 Zasebni zavodi

Zakon o zavodih navaja, da so zavodi organizacije, ki se ustanovijo za opravljanje dejavnosti vzgoje in izobraževanja, znanosti, kulture, športa, zdravstva, socialnega varstva, otroškega varstva, invalidskega varstva, socialnega zavarovanja ali drugih dejavnosti, če cilj opravljanja dejavnosti ni pridobivanje dobička. Zavode lahko ustanovijo

domače in tuje fizične in pravne osebe, če ni za posamezne dejavnosti ali za posamezne vrste zavodov z zakonom drugače določeno (ZZ, 1. in 2. člen, 20. 2. 2016).

Posebnost zavodov je, da nimajo predpisanega osnovnega kapitala, kar za nekatere posameznike pomeni prednost v primerjavi z drugimi pravnoorganizacijskimi oblikami. Ustanovijo se lahko, če imajo zagotovljena sredstva za ustanovitev, kar pa presodi pristojno sodišče po vpisu v register.

3.3.3 Posamezniki, ki opravljajo gospodarsko ali poklicno dejavnost kot edini ali glavni poklic

Kot navaja 2. člen Pravil obveznega zdravstvenega zavarovanja, se šteje, da oseba lahko samostojno opravlja gospodarske ali poklicne dejavnosti kot glavni poklic, če je v delovnem razmerju, ki ima krajši delovni čas od polnega. Kot edini poklic pa lahko opravlja dejavnost, če ni v delovnem razmerju (Pravila OZZ, 2. člen).

Med te samozaposlene spadajo fizične osebe, kot so izvršitelji, notarji, poklicni športniki, novinarji, samostojni odvetniki, registrirani zasebni zdravniki, zobozdravniki, veterinarji in lekarnarji, zasebni detektivi ipd. Vse te fizične osebe morajo biti evidentirane oziroma vpisane v ustreznih registrih in po potrebi dobiti ustrezna dovoljenja za opravljanje svojih dejavnosti ter upoštevati zakone. Odvetniki se npr. vpišejo v imenik odvetnikov pri Odvetniški zbornici Slovenije in upoštevajo Zakon o odvetništvu, v katerem so navedeni pogoji za opravljanje odvetništva kot poklica.

3.3.4 Kmetje

Med samozaposlitve spadajo tudi kmečke dejavnosti. Fizična oseba lahko pridobi status kmeta, če je za to usposobljen, ima v svoji lasti kmetijsko zemljišče oziroma je zakupnik, to zemljišče obdeluje in iz tega dobiva prihodke. Ta status pa lahko deli na svoje družinske člane, če izpolnjujejo enake pogoje.

24. člen Zakona o kmetijskih zemljiščih navaja, da je fizična oseba usposobljena za opravljanje kmetijskih dejavnosti, če ima najmanj četrto stopnjo strokovne izobrazbe iz smeri kmetijstva. Lahko pa ima opravljeno najmanj četrto stopnjo strokovne izobrazbe iz katerekoli druge smeri, vendar mora imeti opravljen preizkus znanja po veljavnem programu kmetijskih poklicnih ali srednjih šol s področja kmetijstva. Pod tretjo opcijo šteje, da pridobi nacionalno poklicno kvalifikacijo na področju kmetijstva. Poleg tega mora biti starejši od 30 let in imeti vsaj 5 let delovnih izkušenj v okviru kmetijskih dejavnosti (ZKZ, 24. člen).

3.4 Lastnosti posameznikov

Lastnosti samozaposlenih posameznikov imajo velik vpliv na njihovo poslovanje. V tem delu smo si ogledali lastnosti, ki jih posamezniki potrebujejo, da se lahko uspešno samozaposlijo. Ogledali smo si tudi lastnosti, ki jih imajo že samozaposleni posamezniki in so potrebne, da ostanejo uspešni v poslovnem svetu.

Izkušnje

Dejstvo je, da imajo starejši ljudje več izkušenj glede dela in tudi življenja. Imajo tudi hitrejše nagnjenje k samozaposlitvi, saj jim je kapital potreben za samozaposlitev, večkrat dostopen kot mlajšim. Določene izkušnje, ki so potrebne, da se posameznik uspešno zaposli, dobi le s predhodnim delom v večjih podjetjih.

Mlajši lahko delajo intenzivneje in dlje časa kot starejši, ker so bolj zdravi in vitalnejši. Bolj so nagnjeni k tveganju od starejših ter se lažje soočajo s stresom. Kot zanimivost bi lahko omenili, da zanimanje za samozaposlovanje z naraščanjem starosti upada, vendar dejansko število ljudi, ki se uspešno samozaposlijo, s starostjo narašča. Posamezniki, ki so bili zaposleni v majhnih podjetjih, se prej odločijo za samozaposlitev kot tisti, ki so bili zaposleni v velikih (Parker, 2004, str. 70 in 72).

Delovna doba ima tudi vpliv na prehod v samozaposlitev. Pri delovni dobi od 5 do 8 in od 8 do 10 let na nekem delovnem je stopnja prehoda višja. Posamezniki, ki so že več kot 15 let zaposleni v nekem podjetju, pa v večini niso več nagnjeni k samozaposlitvi (Ivančič, 1999, str. 144).

	Starost 20 let	Starost 30 let	Starost 40 let	Starost 50 let
Poslovne izkušnje	Malo	Srednje	Veliko	Zelo veliko
Menedžersko znanje	Malo do srednje	Srednje do veliko	Veliko	Veliko
Podjetniški cilji	Se spreminjajo	Dokaj jasni	Zelo jasni	Zelo jasni
Predanost	Se spreminja	Visoka	Visoka	Visoka
Zagon in energija	Zelo visoko	Visoko	Srednje	Nizko
Modrost in rabsodnost	Nizko	Srednje	Visoko	Zelo visoko
Usmeritev in priučitev	Razpravljanje o svojih interesih	Vodenje sektorjev, oddelkov	Rast in žetev	Reinvestiranje in vlaganje
Prevladujoče značilnosti	Uresničitev sanj iz mladosti	Osebna rast, nove smeri in prijemi	Vračanje, obnavljanje in reinvestiranje	

Tabela 4: Izkušnost in interesi samozaposlenih po letih
(Vir: Pšeničny, 2000, str. 159)

Znanje

Konstantno izobraževanje je v današnjem času postalo zelo pomembno. Če nimamo ustreznega znanja, nas lahko to omeji pri uresnitvi svojih vizij.

Kot navaja Plut (1995), znanje nastane v procesu ustvarjalnega učenja in dela. Informacije pridobivamo preko sistematičnega učenja, ki je prisotno v šolah ali drugih izobraževalnih programih ter preko izkušenj. Vendar kopičenje in shranjevanje informacij v spomin še ne šteje kot znanje. Da se iz tega pridobi znanje, te informacije se morajo tudi postaviti v sistem funkcionalnih odnosov. Ločimo tri vrste znanj, in sicer tehnično, konceptualno in znanje o človeku in medčloveških odnosih. Tehnično znanje se nanaša na posameznikovo sposobnost uporabljanja ustreznih postopkov, konceptualno na usklajevanje umskih, organizacijskih in ustvarjalnih sposobnosti. Znanje o človeku in medčloveških odnosih pa se nanaša na sposobnost dela, razumevanja in povezovanja z ljudmi. Posameznik, ki se odloči za samozaposlitev, mora za uspešno poslovanje pridobiti vsa tri znanja. Temeljito mora biti tudi seznanjen z elementi poslovanja, kot so trženje, finance, organizacija, kadri ipd. (Plut, 1995, str. 57).

Motivacija

Da lahko razumemo, kaj motivira posameznika, moramo upoštevati nekatere osnovne človeške potrebe, ki ga ženejo k razvoju. Motiv je razlog in želja, da človek deluje. Poznamo jih več vrst, glede na vlogo jih delimo na primarne in sekundarne motive.

- **Primarni motivi** so motivi, ki usmerjajo človeka k preživetju. S temi smo že rojeni, med njih pa se šteje lakota, žeja, spanje, počitek, materinstvo, spolnost ipd.
- **Sekundarni motivi** so motivi, ki nam niso prirojeni, temveč se jih naučimo v življenju sami. Ti so v poslovnem svetu veliko pomembnejši, ker ima učenje samo po sebi veliko povezanost z motivacijo. Med najpomembnejše sekundarne motive spadajo moč, uveljavitev, pripadnost, varnost in status (Treven, 1998, str. 111 in 112).

Da se odločimo za samozaposlitev, nas mora nekaj motivirati. Na posameznika delujejo različni motivi, ki ga ženejo k taki odločitvi. Človekovi motivi, ki imajo vpliv na tem področju, so potreba po moči, uspehu, uveljavljanju in priznanju. Te motive bi lahko opredelili kot neko željo po dobri samopodobi. Ljudje, ki imajo potrebo po moči ter visoko zaupanje vase ter pozitivno samovrednotenje, delujejo kot dobri vodje v poslovnem svetu.

Motivi, ki veljajo za podjetniško ravnanje, pa so užitek v poslovanju, razumevanje in motiviranje ljudi, jemanje podjetništva kot načina življenja (Pšeničny, 2000, str. 71).

Za pozitivne rezultate v poslovnem svetu igra veliko vlogo tudi storilnostna motivacija. Ta je sestavljena iz želje po uspehu in strahu pred neuspehom. Posameznik, ki ima visoko storilnostno motivacijo in pozitivno samopodobo, ima večjo korist od nje, saj ga pozitivno samovrednotenje brani pred izgubo samozaupanja zaradi neuspeha. Obratno od tega so ljudje, ki imajo negativno samopodobo in nizko storilnostno motivacijo, navajeni neuspehov, uspehe pa sprejemajo le kot naključne rezultate (Ule, 1994, str. 193).

Osebnostne lastnosti

Za uspešno opravljanje dejavnosti v smislu poslovanja mora posameznik imeti nekaj lastnosti in sposobnosti, ki v kombinaciji tvorijo uspešnost. Ne glede na to pa ima tudi okolje velik vpliv na uspešnost opravljanja teh dejavnosti.

Najpogostejše lastnosti samozaposlenih so:

- želja po uspehu,
- učenje iz napak,
- jasna vizija,
- predanost svojim idejam,
- uresničevanje svojih vizij,

- angažiranost za delo,
- iniciativnost in odgovornost do vseh vključenih v organizaciji,
- vztrajno reševanje zahtevnejših problemov,
- upoštevanje povratnih informacij,
- pametno tveganje,
- pripravljenost na propad organizacije,
- kreativnost,
- optimizem,
- samozaupanje (Pšeničny, 2000, str. 63).

Uspešnost

Plut (1995, str. 54) navaja, da je uspešnost samozaposlenega opredeljena kot kombinacija podjetniške sposobnosti, znanja in motivacije. Kdor je visoko motiviran, ustrezno usposobljen in ima razvite podjetniške sposobnosti, ima visok potencial uspešnosti. Če posameznik katere od teh lastnosti nima dovolj razvite, jo lahko nadomesti z bolj razvito katerokoli drugo lastnostjo

Nekateri posamezniki so že rojeni z določenimi podjetniškimi lastnosti in jim je zato opravljanje samozaposlitve lažje, vendar to še ne pomeni, da osebe, ki nimajo teh lastnosti že prirojenih, ne morajo postati enako dobri v podjetniškem svetu. Te morajo pridobiti oziroma razviti z ustreznim izobraževanjem in usposabljanjem. Velik faktor v razvitosti podjetniških lastnosti pri posameznikih pa igrajo tudi sistem vzgoje ter socialni, kulturni in politični dejavniki, ki obkrožajo posameznika in vplivajo na njegov razvoj.

4 POSLOVNI NAČRT »LUČKE«

Kot smo že omenili, bomo v tem delu naloge sestavili poslovni načrt za bodočo samostojno podjetnico, ki se je odločila za samozaposlitev na področju dejavnosti varstva predšolskih otrok na domu. Poslovala bo pod imenom Varstvo otrok Lučke. Kot zanimivost lahko omenimo, da je bil prvotni plan bodoče podjetnice ustanoviti zavod za varstvo otrok z dvema soustanoviteljema, vendar zaradi sprememb pri ministrstvih in določenih zakonov to v tej obliki ni več mogoče.

Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport (MIZŠ) je objavilo poziv zasebnikom, ki imajo registrirano dejavnost Q88.910, kar je Dnevno varstvo otrok. V praksi ti izvajalci v večini opravljajo dejavnosti vrtcev in predšolske vzgoje. Iz tega je MIZŠ določilo, da njihove registrirane dejavnosti spadajo pod področje zdravstvenega in socialnega varstva,

ki so v skladu z Zakonom o socialnem varstvu. Če ne izvajajo teh dejavnosti, temveč vsakodnevno varstvo predšolskih otrok, morajo svojo dejavnost registrirati pod P85.100, kar je predšolska vzgoja, in izbrati eno izmed statusnih oblik, ki jo vpišejo v ustrezen register pri MIZŠ. Pod statusne oblike pa spadajo zasebni vrtec, zasebni vzgojitelj ali varuh predšolskih otrok. Namen vpisa v register je, da MIZŠ predhodno ugotovi izpolnjevanje pogojev s strani izvajalcev teh storitev.

Za pridobitev statusa Varuh predšolskih otrok na domu MIZŠ določa, da mora imeti posameznik končan najmanj program srednjega strokovnega ali splošnega izobraževanja in pridobljeno dodatno poklicno kvalifikacijo za varuha predšolskih otrok. Alternativa temu je izpolnjevanje izobrazbenih pogojev za strokovnega delavca na področju vzgoje in izobraževanja. Hkrati pa posameznik ne sme biti kaznovan, kar se tiče spolne nedotakljivosti ali preteklost kaznivih dejanj, ki bi prinesli zaporno kazen, daljšo od šestih mesecev. Poleg tega pa mora imeti tudi ustrezno opremljeno stanovanje. Druga opcija so prostori, ki izpolnjujejo pogoje, predpisane za vrtce po Pravilniku o minimalnih tehničnih pogojih za prostor in opremo vrtca, vendar jim mora biti na voljo igralnica, stranišče in garderoba. Če se v isti stavbi nahajata dva varuha, morata zagotoviti popolnoma ločeni stanovanji oziroma igralnici, ker je velikost skupine otrok veliko bolj omejena kot v vrtcih (MIZSa).

4.1 Povzetek

Poslovni načrt smo izdelali za podjetje, ki se bo ukvarjalo z varstvom otrok na domu. Podjetje bo poslovalo pod nazivom Varstvo otrok Lučke v obliki s. p., ki bo registrirano pod imenom predstavnice podjetja. Predviden datum registracije in začetka poslovanja podjetja je 1. 7. 2016.

Ugotovili smo, da bo postopek ustanovitve potekal po naslednjem zaporedju: prijava varuhinje v razvid vzgojiteljev (MIZŠ), prijava v poslovni register (AJPES), prijava na DURS in na koncu še prijava na ZZZS. Cilji pri razvoju podjetja so predvsem uspešno poslovanje podjetja ter prepoznavnost na področju varstva otrok.

Z raziskavo in analizo trga smo ugotovili, da staršem na območju občine Kranj ni na voljo dovolj registriranih varuhov predšolskih otrok. Varstvo otrok na domu se namreč bistveno razlikuje od varstva otrok v javnih ali zasebnih vrtcih. Gre za obliko varstva, ki poteka na domu in kjer je v skupini lahko največ šest otrok.

Sedež podjetja bo v Kranju, v stanovanju v hiši. Glede na naravo dela, ki zahteva stalno prisotnost vsaj ene odrasle osebe, bo podjetnica preko podjemne pogodbe občasno

zaposlovala pomočnico. V poslovnem načrtu so prikazani tudi spletna stran, logotip podjetja in otvoritveni letak, ki bo pred pričetkom poslovanja in nato še trikrat letno distribuiran na območju občine Kranj.

Z analizo SWOT smo ugotovili prednosti, slabosti, priložnosti in nevarnosti podjetja. Prednosti so predvsem majhno število otrok znotraj skupine in majhna lokalna konkurenca. Priložnosti vidimo pri razširitvi storitve, prepoznavnosti in dodatnih dejavnostih v popoldanskem času. Slabosti podjetja bi lahko bila majhno število otrok in začetno pomanjkanje referenc, nevarnosti pa v slabem načrtovanju ter nizki dobičkonosnosti.

S terminskim načrtom ustanovitve podjetja smo ugotovili vse potrebne aktivnosti od analize trga do otvoritve podjetja. Vmesne aktivnosti pa bodo pridobivanje dovoljenj in sredstev, registracija podjetja ter nabava opreme in materiala.

Z ekonomiko podjetja smo ugotovili, katera so vsa potrebna sredstva za začetek poslovanja. Sredstva v višini 1.065,50 EUR pokrijejo opremo in drobni inventar (Priloga 1).

S finančno analizo smo ugotovili, da bo približna višina predvidenega obsega finančnega poslovanja v prvem letu 28.800,00 EUR, približna višina stroškov in dajatev pa 22.376,00 EUR, kar pomeni, da bo podjetje imelo letno približno 6.424,00 EUR neto dobička (Priloga 1).

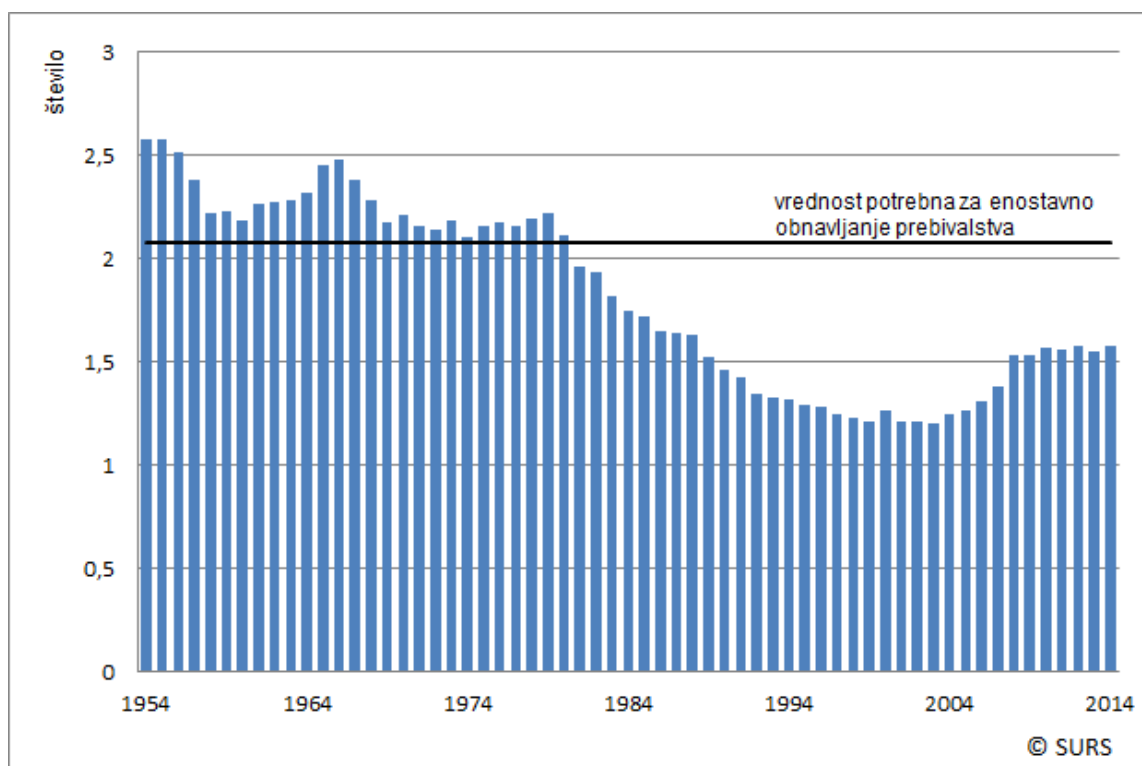
4.2 Predstavitev podjetja in storitve

Panoga dejavnosti

V 21. stoletju je začelo število živorojenih otrok po dolgem času ponovno naraščati in še danes počasi narašča, kar pomeni večje povpraševanje po ustanovah za varstvo in predšolsko vzgojo otrok.

	1992	2002	2013	2014
SKUPAJ	19.982	17.501	21.111	21.165
dečki	10.333	9.025	10.804	11.928
deklince	9.649	8.476	10.307	10.237
živorojeni na 1.000 prebivalcev	10,0	8,8	10,3	10,3
povprečna starost matere ob otrokovem rojstvu				
vseh otrok	26,4	28,8	30,5	30,5
prvega otroka	24,2	27,2	29	29,1
Celotna stopnja rodnosti ¹⁾	1,34	1,21	1,55	1,58
Živorojeni, rojeni zunaj zakonske zveze (%)	27,7	40,2	58	58,3

Tabela 5: Živorojeni otroci, Slovenija
(Vir: SURSc)

Slika 1: Povprečno število živorojenih na žensko v rodni dobi, Slovenija
(Vir: SURSc)

Vzgoja je pomemben proces, ki se začne z rojstvom. Pomembno je, da otrok odrašča v dobrem vzgojnem okolju. Ko otroci dopolnijo 11 mesecev, jih starši običajno vključijo v javno ali zasebno varstvo, kjer začnejo spoznavati življenje in medsebojne odnose izven

svojega doma. Alternativa vpisu otroka v javni ali zasebni vrtec je zasebno varstvo otrok na domu.

V Sloveniji ima vzgoja postavljene visoke cilje, ki so na enakih ravneh kot v razvitejših evropskih državah. Vsak, ki opravlja dejavnost varovanja otrok na domu, mora imeti pedagoško izobrazbo in opravljen strokovni izpit ali pa mora opraviti nacionalno poklicno kvalifikacijo za varuha.

Predstavitev podjetja

Podjetje Varstvo otrok Lučke je oblika zasebnega varstva otrok, ki ga bo izvajala samostojna podjetnica v stanovanju v hiši. Varstvo bo imelo sedež v Kranju. Varuhinja bo nudila varstvo otrok od 7. do 17. ure, v tem času bodo otrokom na voljo štirje obroki hrane. Pred začetkom poslovanja bo samostojna podjetnica v podjetje za opremo in drobni inventar predvidoma vložila 1.065,50 EUR (Priloga 1).

Varuhinja se bo najprej vpisala v razvid varuhov na Ministrstvu za izobraževanje, znanost in šport, nato pa bo registrirala dejavnost na eni od točk VEM.

Storitve in dejavnosti zavoda

Varuhinja bo svoje storitve strankam nudila skozi celo leto, in sicer od ponedeljka do petka od 7. do 17. ure. Prostorji bodo nudili ugodje in varnost otrokom ter varuhinji, opremljeni bodo v skladu s predpisi. V varstvenem programu bodo prisotne tudi razne delavnice, kjer se bodo otroci lahko naučili novih spretnosti, odkrivali svoje talente in se zabavali.

Poslovanje podjetja bo odvisno od ponudbe in povpraševanja. Dejavnosti ki jih bodo izvajali čez dan, bodo potekale po ustaljenem vrstnem redu:

Priprava prostora za otroke	6.45–7.00
Prevzem otrok od staršev, prosta igra	7.00–8.30
Jutranji obrok	8.30–9.00
Skupne aktivnosti, igra na prostem	9.00–11.30
Kosilo	11.30–12.15
Popoldansko spanje	12.15–15.00
Popoldanski obrok	15.00–15.30
Igra na prostem, vrnitev otrok staršem	15.30–17.00

Tabela 6: Predvideni urnik dejavnosti
(Vir: lasten, interni podatki podjetja Lučke)

Temelji podjetja

Cilj podjetja ni samo ponujanje varstva, varuhinja želi ustvariti okolje, kjer bodo otroci imeli občutek varnosti, sprejetosti in razumevanja.

V nasprotju z večino ostalih zavodov za varstvo otrok ali vrtcev bo imela varuhinja mešano starostno skupino. To lahko prinaša velike prednosti v razvoju otroka, saj se nauči sobivati z mlajšimi ter starejšimi otroki. Poleg tega so lahko bratci in sestre različnih starosti v isti skupini, kar prinaša bolj domače vzdušje.

4.3 Analiza in raziskava trga

Trg

Ciljna skupina podjetja Lučke bodo starši mlajših otrok iz kranjske regije in bližnje okolice. Plačevanje bo sprotno za vsak mesec vnaprej. Za varstvo posameznega otroka bodo morali mesečno plačevati ceno 400,00 evrov.

Ob sklenitvi pogodbe o varstvu otroka bodo starši imeli naslednje obveznosti:

- redno plačevanje finančnih obveznosti,
- spoštovanje delovnega časa zavoda,
- oddajanje otroka v varstvo samo v dobrem zdravstvenem stanju oz. obveščanje, o morebitnih boleznih,
- javljanje otrokove odsotnosti vnaprej,
- otroka primerno obleči pred oddajo v varstvo,
- pravočasni prevzem otroka iz varstva.

Ob sklenitvi pogodbe o varstvu otroka bodo staršem pripadale tudi določene pravice, in sicer:

- sodelovanje pri animacijah, igrah ali delavnicah,
- obveščanja o otrokovem razvoju, socialnem stanju, obnašanju ter napredkih,
- vpliv na vrste aktivnosti, ki se bodo v času varstva odvijale,
- možnost obiska svojega otroka v času varstva.

Konkurenca

Pri storitvah varstva otrok je pomemben kraj izvajanja storitve. V opisanem primeru konkurenco lahko opredelimo kot varuhe otrok na domu, ki se nahajajo v bližini. Kot je razvidno iz seznama varuhov predšolskih otrok, ki ga vodi pristojno ministrstvo, deluje na območju občine Kranja le ena uradno registrirana varuhinja (MIZSb).

Varstvo otrok na domu se bistveno razlikuje od varstva otrok v javnih ali zasebnih vrtcih, saj gre za obliko varstva, ki poteka na domu in kjer je v skupini lahko največ 6 otrok. Vrtci tako ne predstavljajo neposredne konkurence, vendar jih bomo vseeno upoštevali pri cenovni strategiji.

Analiza SWOT

Strengths (prednosti) <ul style="list-style-type: none"> • Prijazno, domače okolje • Majhna skupina otrok • Uradno registrirana dejavnost • Dobri odnosi s strankami 	Weaknesses (slabosti) <ul style="list-style-type: none"> • Pomanjkanje referenc • Slabše oglaševanje • Omejeno število otrok
Opportunities (priložnosti) <ul style="list-style-type: none"> • Razširitev storitve • Višanje cene • Prepoznavnost • Dodatne dejavnosti v popoldanskem času 	Threats (nevarnosti) <ul style="list-style-type: none"> • Konkurenčne ustanove • Zmanjšanje povpraševanja • Nizka dobičkonosnost

Tabela 7: Analiza SWOT
(Vir: lasten, interni podatki podjetja Lučke)

Iz analize SWOT lahko razberemo, da ima podjetje pomembno konkurenčno prednost pred vrtci, saj je v skupini največ šest otrok. Zaradi majhnosti je lažje graditi dober odnos s strankami. Z njimi ter njihovimi otroki varuhinja lažje vzpostavi zaupanje in dober odnos. Dodatna prednost je v tem, da je na območju občine Kranj trenutno uradno registrirana le ena varuhinja. Obvezna pa je pozornost na nihanje trga povpraševanja pred sprejemanjem večjih poslovnih odločitev.

4.4 Kadri

Takojšnji zaposleni

Ustanoviteljica podjetja bo varuhinja, ki bo občasno preko podjemne pogodbe zaposlovala še eno osebo – pomočnico. Pri delu si bosta pomagali in se medsebojno nadomeščali v

primeru odsotnosti. Zaposleni bosta ohranjali učinkovitost poslovanja iz dneva v dan s tem, da bosta med seboj sodelovali.

Samostojna podjetnica bo vodila podjetje, sprejemala odločitve poslovanja in urejala finančne obveznosti.

Zaposlovanje novih

V primeru dobrega poslovanja in visokega povpraševanja se bo podjetje razširilo, varuhinji bosta oblikovali še eno skupino otrok in zaposlili še dve osebi za polovični delovni čas.

4.5 Razvoj

Plan razvoja

Podjetje bo v prvih nekaj letih ustvarjalo dobro ime in dober ugled. V primeru povišanega povpraševanja bo lahko povečal kapacitete, in sicer:

- dodajanje oz. spreminjanje starostnih skupin,
- razširitev poslovnega prostora,
- zaposlovanje dodatnih varuhov.

Izboljšanje storitev

Ker je eden glavnih ciljev še vedno ustvariti dobro vzdušje za otroke, bi veliko vložili v izboljšanje kvalitete svojih storitev:

- dodajanje novih dejavnosti in aktivnosti,
- dodatno opremljanje prostorov,
- dodajanje storitev izven časa osnovnega urnika.

4.6 Načrt trženja

Tržno komuniciranje

Kot smo že omenili, je podjetje osredotočeno na lokalni trg. Stranke so mlajše družine z majhnimi otroki, ki živijo v občini Kranj ali njeni bližnji okolici. Za oglaševanje bo podjetje poskrbelo preko interneta (lastna spletna stran in profil na facebooku). Poleg tega bodo pripravili letake, ki bodo pred pričetkom poslovanja in nato še večkrat letno distribuirani po celotni občini.

Cenovna strategija

Pri določanju cen svojih storitev je treba upoštevati konkurenco. Cene je treba določiti tako, da bodo konkurenčne, ustrezne za kvaliteto storitve in relativne s stroški. Hkrati je treba upoštevati nekaj posebnosti:

- ob vpisu otroka v vrtec občina subvencionira del plačila glede na materialno stanje družine;
- pri zasebnem varstvu občina financira 20 % cene, a le dokler je otrok v čakalni vrsti za vpis v vrtec;
- pri zasebnem varstvu je v skupini največ šest otrok, kar predstavlja bistveno višjo kakovost storitve v primerjavi z javnimi ali zasebnimi vrtci.

Vrtec občine Kranj mesečno za svoje storitve zaračunava po naslednjih cenah.

Program	Cena
I. Dnevni Programi	
Oddelek prvega starostnega obdobja	459,96 EUR
Oddelek drugega starostnega obdobja	347,60 EUR
Oddelek 3–4-letnih otrok	385,31 EUR
Kombinirani oddelek	385,31 EUR
Razvojni oddelek	950,74 EUR
II. Krajši programi (3–6 let)	
60 % program	208,56 EUR
Cicibanove urice	28,91 EUR

*Tabela 8: Cene storitev kranjskih vrtcev
(Vir: Kranjski vrtci, 7. 3. 2016)*

Podjetje Lučke bo svoje storitve zaračunavalo po naslednjih cenah:

Varstvo otrok do 3. leta starosti	400,00 EUR
Varstvo otrok nad 3. letom starosti	350,00 EUR

*Tabela 9: Cene storitev podjetja Lučke
(Vir: interni podatki podjetja Lučke)*

Prodajne poti

Prodaja storitev bo na voljo strankam neposredno. Storitve bodo na voljo samo v prostorih zasebnega varstva.

4.7 Ekonomika poslovanja

STORITEV	KOLIČINSKA MESEČNA PRODAJA	KOLIČINSKA LETNA PRODAJA	CENA STORITVE V EUR	VREDNOST PRODAJE V EUR (1 mesec)	VREDNOST PRODAJE V EUR (1 leto)
Varstvo otrok (bruto)	6	72	400,00	2.400,00	28.800,00
SKUPAJ (BRUTO)				2.400,00	28.800,00

Tabela 10: Predvideni prihodki iz poslovanja
(Vir: interni podatki podjetja Lučke)

Predvideni skupni mesečni prihodki bi znašali bruto 2.300,00 EUR, letni pa 27.600,00 EUR. Da lahko izračunamo predviden poslovni izid in dobiček, pa moramo izračunati tudi predvidene stroške iz poslovanja.

STROŠEK	VREDNOST STROŠKA V EUR (1 mesec) v EUR	VREDNOST STROŠKA V EUR (1 leto) v EUR
Hrana	288,00	3.465,00
Tekoči materialni stroški	100,00	1200,00
Stroški podjemne pogodbe (bruto)	554,29	6.651,48
Prispevki za s.p.	235,12	2.821,44
Najemnina	350,00	4,200,00
Tekoči obratovalni stroški	130,00	1560,00
Oglaševanje – letaki	40,00	240,00
Spletna stran	7,50	90,00
Izredni odhodki	50,00	600,00
SKUPAJ (BRUTO)		20.830,92

Tabela 11: Predvideni stroški poslovanja
(Vir: interni podatki podjetja Lučke, priloga 1)

PRIHODKI SKUPAJ (BRUTO) v EUR	28.800,00
STROŠKI SKUPAJ (BRUTO) v EUR	20.830,92
POSLOVNI IZID v EUR	7.969,08
Obveznosti za davek od dohodka iz dejavnosti v EUR (16 odstotkov)	1.275,05
NETO DOBIČEK v EUR	6.694,03

Tabela 12: Predviden letni dobiček iz poslovanja
(Vir: interni podatki podjetja Lučke, priloga 1)

Samostojna podjetnica si bo vsak mesec nakazala 500 evrov na svoj osebni račun, ta znesek je všteti v osnovo za izračun davka. Predviden neto dobiček za poslovanje bo tako v enem letu znašal 694,03 evrov. Začetna investicija v višini 1.065,50 evrov se ji bo predvidoma povrnila v enem letu in sedmih mesecih.

4.8 Terminski načrt

V terminskem načrtu so navedena opravila, ki jih mora podjetje izpolniti pred začetkom poslovanja.

	Februar	Marec	April	Maj	Junij	Julij	Avgust
Izdelava poslovnega načrta							
Zagotovitev finančnih sredstev							
Zagotovitev dovoljenj za poslovanje							
Naročilo opreme							
Opremljanje poslovnega prostora							
Izdelava načrta trženja							
Priprava promocijskega materiala							
Dobava dobrin							
Začetek poslovanja							

Tabela 13: Terminski načrt podjetja Lučke
(Vir: lasten, interni podatki podjetja Lučke)

4.9 Tveganja in izzivi

Na ravni podjetja so možna naslednje tveganja.

- **Pomanjkanje povpraševanja**

V primeru pomanjkanja povpraševanja bi izkoristili del kapitala za dodatne promocije po občini Kranj. Ker ima podjetje trenutno zelo malo konkurence in majhne kapacitete, predvidevamo, da do tega problema ne bo prišlo.

- **Vstop novih konkurentov**

Vedno obstaja možnost vstopov zasebnih varuhov, na kar podjetje nima vpliva. Če se bo to zgodilo, bo treba raziskati njihove prednosti in slabosti, jih primerjati z lastnim podjetjem ter predvideti ukrepe.

- **Konkurenčnost ostalih zavodov ali vrtcev**

Konkurenco bo treba neprestano spremljati in se ji prilagajati, da podjetje ne izpade s trga.

4.10 Pridobitev finančnih sredstev

Podjetje bo začelo poslovati s kapitalom, ki ga bo prispevala samostojna podjetnica. Ta kapital se bo izkoristil za namene uspešnega začetka poslovanja. Nato se bo podjetje financiralo s prihodki.

4.11 Intervju s samostojno podjetnico

- **Zakaj ste se odločili za ustanovitev s.p.-ja za varstvo otrok?**

Odločila sem se, ker je to dejavnost, ki me veseli in sem z njo tesno povezana.

- **Ali ima visoka stopnja brezposelnosti vpliv na vašo odločitev samozaposlitve?**

Vsekakor. Že večkrat sem bila brezposelna in nisem vedno dobila zaposlitve dovolj kmalu, da bi plačala položnice, kar pa je bilo stresno. Že takrat sem začela razmišljati o tem, da bi si sama ustvarila delovno mesto.

- **Ali ste bili kdaj vključeni v ukrepe APZ?**

Ne. Pred nekaj leti sem mislila, da bo to potrebno, ker nisem našla zaposlitve, vendar so me malo pred tem zaposlili v nekem podjetju.

- **Ali se samozaposlujete samo zato, da bi odpravili lastno brezposelnost?**

Res je, da sem prvič o samozaposlitvi začela razmišljati, šele ko sem bila brezposelna nekaj mesecev, vendar sem se zato odločila, ker vem, da se s tem želim preživljati.

- **Če bi imeli možnost imeti stalno delovno mesto, bi se še vedno odločili za samozaposlitev?**

Prepričana sem, da bi se in vztrajam pri svoji odločitvi.

- **Vaš prvotni načrt je bil ustanoviti zasebni zavod za varstvo otrok.**

Res je, z dvema prijateljema, ki sta po izobrazbi univerzitetna diplomirana pedagoga, smo načrtovali ustanovitev zavoda, vendar smo na spletnih straneh našli članke o tem, da inšpekcije zapirajo zavode za varstvo otrok, ker opravljajo dejavnosti manjših vrtcev. Iz tega razloga smo to možnost opustili.

- **Kako to, da ste se odločili za s. p. in niste ustanovili d. o. o. z omenjenima prijateljema?**

Bila je težka odločitev, saj smo si prvotno zamislili, da bomo lahko delali skupaj kot enota. Za obliko s. p. sem se odločila, ker to ne zahteva nekega kapitala. Poleg tega bi bila oblika d. o. o. oblika zasebnega vrtca, ki pa ima tudi veliko zahtevnejše predpise.

- **Kdaj ste prvič pomislili na varstvo otrok kot opcijo zaposlitve oziroma samozaposlitve?**

Ob koncu osnovne šole mi je svetovalna delavka svetovala, naj se vpišem na srednjo vzgojiteljsko šolo, a se zaradi družbe in najstniške izgubljenosti nisem odločila za to, naredila sem zelo dolg ovinek, da se danes odločam za prav takšno pot, ki je v resnici moja prava, srčna.

- **Ali ste ustrezno usposobljeni za opravljanje take storitve?**

Da. Opravljeno imam srednješolsko izobrazbo in poklicno kvalifikacijo za varuha predšolskih otrok, zato ustrezam pogojem.

- **Delo z otroki zahteva veliko čustvene prisotnosti in relacije z njimi na psihičnem nivoju. Ali mislite, da se dovolj povežete z otroki?**

Da, ljubezen do otroškega je v meni že od časa, ko sem bila malo večji otrok. Ko sem bila v osnovni šoli, smo se otroci z ulice igrali pri nas na vrtu in vedno sem bila ustvarjalca idej, domišljijjskih svetov, ki smo jih potem otroci skozi igro obiskovali in raziskovali. Čutila sem močno pripadnost mlajšim otrokom in majhne punčke z ulice so iskale mojo družbo.

- **Kdaj ste ugotovili, da je to dejavnost, s katero se resnično hočete ukvarjati?**

To sem izvedela šele, ko sem postala mama, takrat sem še močneje začutila klic po delu z otroki, saj si želim, da bi vsi otroci imeli možnost biti slišani.

- **Kaj je vaš namen oziroma kaj hočete s svojo dejavnostjo doseči?**

Moja želja in namen je, da odprem zasebno varstvo, kjer bom ustvarila toplo, prijetno domače vzdušje, kjer se bodo otroci počutili varne in tako brezskrbno razvijali svoje danosti.

- **Ali imate kakšne hobije, kot so npr. glasba ali umetnost, ki bi bili koristni za otroke?**

V osnovni šoli sem trenirala jazz balet, igrala kljunasto in prečno flavto ter violino. Ljubezen do glasbe delim z otroki in tudi z leto in pol starim sinom že igrava inštrumente in si izmišljujeva melodije in besedila.

- **Ali bi bila v okviru tega kakšna zabavna dejavnost, ki bi jo opravljali z otroki v urah varstva?**

Seveda, igrali bomo inštrumente in peli. Poleg tega pa bodo razne aktivnosti, kot na primer ustvarjanje izdelkov iz gline in papirja, risanje, družabne igre, branje ustvarjalnih knjig in podobno.

- **Slišali smo, da se o vzgoji dodatno izobražujete tudi na Inštitutu Lila. Je to res?**

Res je, vključena sem v izobraževanje na Inštitutu Lila, kjer delujejo po principih Vzgoje za življenje. Principi razlagajo štiri orodja zrelosti: telo, čustva, razum in voljo. Učili smo se aktivnosti, ki razvijajo vsako načelo posebej in se prav tako prepletajo. Učijo, da ima vsak posameznik svojo resnico, ki ni napačna ali prava, pač je njegova in naučiti se sprejemati različne resnice je velika popotnica, ki jo lahko damo otrokom.

- **Ali imate izkušnje na tem področju dela?**

Da, skozi študijska leta sem varovala otroke, danes še varujem nečakinjo, ki je januarja dopolnila dve leti, tako ima moj sin družbo in se že uči deliti, se prilagajati in se navaja na drugačnost. Nečakinja je izjemno motorična, potrebuje veliko akcije, gibanja, sin pa je bolj umirjen, raje bere knjige in se igra s kockami. Dobro je, da sta drug drugemu vzor in spodbuda, da počneta tudi nekaj, kar jima ni tako blizu. Sin se uči, da malo počaka, ko moram previti nečakinjo, da ni vedno on v prvem planu. Tudi dvojčka, ki sem ju varovala (sedaj imata osem let), še velikokrat prideta k meni in gledam ju, kako pozorno in ljubeče se igrata z mojim sinom.

- **Kaj je cilj, ki ga želite doseči?**

Z otroki čutim globoko povezanost, zelo dobro se spomnim svojih občutkov iz otroških let in tako lažje prepoznam kakšna čustvena stanja in lažje ukrepam. Želim si, da bi otroke naučili sodelovanja in sprejemanja samega sebe ter drugih, takšnih kot so, brez sodb. Naučiti jih, da lahko vplivajo le na svoje obnašanje in tako spreminjajo svoj odnos do sveta. Rada bi bila del te zgodbe, varen pristan za vse otroke, ki bodo prišli v stik z mano.

Iz intervjuja lahko razberemo, da je podjetnica ustrezno kvalificirana in ima ambicijo. Za svojo samozaposlitev pri tej dejavnosti se je odločila, ker jo to veseli, je v tem izkušena in se dobro počuti. Kot smo že omenili, je določitev zaposlitvene panoge pomembna odločitev, predvsem zato, ker je zaposleni bolj uspešen, če dela nekaj, kar mu je znano in ga motivira. Podjetnica ima ustrezne izkušnje, znanje in motivacijo, njene podjetniške sposobnosti pa bodo prišle do izraza ob začetku njenega uradnega poslovanja.

5 SKLEP

V diplomski nalogi smo obdelali široko področje. V prvem delu naloge smo analizirali podatke o registrirani stopnji brezposelnosti s Statističnega urada Republike Slovenije in opazili, da se stopnja brezposelnosti z leti povečuje. Hkrati pa smo opazili, da število aktivnega prebivalstva ni toliko spremenljivo, kot smo pričakovali, saj se je ob podvojeni stopnji brezposelnosti zmanjšalo za manj kot desetino. Tako se je izkazalo, da je naša prva predpostavka le deloma držala. Druga trditev je bila, da je samozaposlitev dober način odprave brezposelnosti in dobra alternativa zaposlitvi, kar se je izkazalo za ustrezno. Ugotovili smo, da samozaposleni posamezniki lažje dosežejo visok potencial v smislu kreativnosti, odgovornosti, odločnosti, podjetniške sposobnosti ipd. Ti dejavniki pa so pomembni za individualno rast. Posamezniki, ki imajo ambicije in cilje, morajo strmeti k temu, da jih uresničijo. Morajo si zamisliti, kaj znajo in kaj jih veseli in si s tem ustvariti ali najti neko delovno mesto. Za brezposelne to prinaša še dodatno priložnost, ker se z morebitno pomočjo ukrepov APZ ali strokovnih izpitov lahko rešijo tega problema. Tretja predpostavka pa se je nanašala izključno na empirični del naloge. Ugotovili smo, da konkurenčnost ne bo povzročala problemov podjetju Lučke, saj je na območju Kranja registrirana le še ena varuhinja. Kranjski vrtci ne pomenijo grožnje, saj imajo še vedno premajhne kapacitete, da bi sprejeli vse otroke, ki potrebujejo varstvo. Poleg tega pa ima Varstvo otrok Lučke tudi druge prednosti, zaradi katerih bi jih posamezniki izbrali namesto javnega varstva. Kot končni sklep lahko zapišemo, da smo v diplomski nalogi imeli dober vpogled v ravnanje posameznika na trgu dela. Izvedeli smo, s čim se posamezniki soočajo, kakšne opcije imajo in jih opisali ter na praktičnem primeru uprizorili začetek samozaposlitve. Določene stvari smo že poznali, za druge smo izvedeli preko literature in drugih podatkov, nekateri podatki so nas tudi presenetili, npr. omenjena neelastičnost aktivnega prebivalstva glede na stopnjo brezposelnosti. Ugotovili smo, da je samozaposlitev dokaj zahtevna, vendar – če je dovolj volje – uresničljiva.

LITERATURA IN VIRI

Knjige

1. Hrovatin, N. (2002). *Uvod v gospodarstvo*. Ljubljana: Ekonomska fakulteta.
2. Ivančič, A. (1999). *Izobraževanje in priložnosti na trgu dela*. Ljubljana: Fakulteta za družbene vede.
3. Lipičnik, B. (1996). *Reševanje problemov namesto reševanja konfliktov*. Ljubljana: Zavod Republike Slovenije za šolstvo.
4. Lipičnik, B. in Mežnar, D. (1998). *Ravnanje z ljudmi pri delu*. Ljubljana: Gospodarski vestnik.
5. Nastran Ule, M. (1994). *Temelji socialne psihologije*. Ljubljana: Znanstveno in publicistično središče.
6. Parker, S. (2004). *The economics of self-employment and entrepreneurship*. United Kingdom: Cambridge University Press.
7. Pirher, S. (1994). *Zaposlovanje: Približevanje Evropi*. Ljubljana: Fakulteta za družbene vede.
8. Plut, T. in Plut, H. (1995). *Podjetnik in podjetništvo*. Ljubljana: Znanstveno in publicistično središče.
9. Pšeničny, V. (2000). *Podjetništvo – od podjema do rasti*. Portorož: Visoka strokovna šola za podjetništvo.
10. Senjur, M. (1995). *Makroekonomija majhnega odprtega gospodarstva*. Ljubljana: Ekonomska fakulteta.
11. Senjur, M. (2001). *Makroekonomija majhnega odprtega gospodarstva*. Maribor: Založba ME.
12. Svetlik, I. (1985). *Brezposelnost in zaposlovanje*. Ljubljana: Delavska enotnost.
13. Svetlik, I. et al. (2002). *Politika zaposlovanja*. Ljubljana: Fakulteta za družbene vede.
14. Svetlik, I. Pirher, S. (1994). *Zaposlovanje: Približevanje Evropi*. Ljubljana: Fakulteta za družbene vede.
15. Treven, S. (1998). *Management človeških virov*. Ljubljana: Gospodarski vestnik.

Spletni viri:

1. Bogenhold, D. Staber, U. (1991). *The decline and rise of self-employment*. Dosegljivo na naslovu https://www.researchgate.net/publication/249828123_The_Decline_and_Rise_of_Self-Employment [elektronski članek]. Dostopno 20. 2. 2016.
2. *Kranjski vrtci*. Dosegljivo na naslovu http://www.kranjski-vrtci.si/e_files/content_files/file-97-001.pdf. Dostopno 7. 3. 2016.

3. *Mladi podjetnik*. Dosegljivo na naslovu <http://www.podjetniski-portal.si/ustanavljam-podjetje/registracija-podjetja/samostojni-podjetnik-sp>. Dostopno 20. 2. 2016.
4. MIZSa (2014). *Varuh predšolskih otrok na domu*. Dosegljivo na naslovu http://www.mizs.gov.si/fileadmin/mizs.gov.si/pageuploads/podrocje/vrtci/doc/Varuh_predsolskih_otrok_na_domu_feb2014.doc. Dostopno 5. 3. 2016.
5. MIZSb. *Seznam vrtcev in varuhov predšolskih otrok*. Dosegljivo na naslovu http://www.mizs.gov.si/si/delovna_podrocja/direktorat_za_predsolsko_vzgojo_in_ osnovno_solstvo/predsolska_vzgoja/seznam_vrtcev_in_varuhov_predsolskih_otrok_na_domu/. Dostopno 5. 3. 2016.
6. MMDSZ. Smernice APZ 2016–2020. Dosegljivo na naslovu http://www.mddsz.gov.si/fileadmin/mddsz.gov.si/pageuploads/dokumenti__pdf/zap oslovanje/Smernice_APZ_2016_2020__final.pdf. Dostopno 17. 2. 2016.
7. *Podjetniški portal*. Dosegljivo na naslovu <http://www.podjetniski-portal.si/ustanavljam-podjetje/registracija-podjetja/samostojni-podjetnik-sp>. Dostopno 20. 2. 2016.
8. *Pravila OZZ*. Dosegljivo na naslovu <http://www.pisrs.si/Pis.web/pregledPredpisa?id=PRAV3562>. Dostopno 20. 2. 2016.
9. SURSa. Dosegljivo na naslovu http://pxweb.stat.si/pxweb/Dialog/varval.asp?ma=0700921S&ti=&path=../Database/Dem_soc/07_trg_dela/05_akt_preb_po_regis_virih/01_07009_aktivno_preb_mesecno/&lang=2. Dostopno 25. 2. 2016.
10. SURSb. Dosegljivo na naslovu <http://www.stat.si/StatWeb/prikazinovico?id=5717&idp=3&headerbar=2>. Dostopno 16. 2. 2016.
11. SURSc. Dosegljivo na naslovu <http://www.stat.si/statweb/prikazinovico?id=5284&idp=17&headerbar=15>. Dostopno 20. 2. 2016.
12. SURSd. Dosegljivo na naslovu http://pxweb.stat.si/pxweb/Dialog/varval.asp?ma=0700950S&ti=&path=../Database/Dem_soc/07_trg_dela/05_akt_preb_po_regis_virih/01_07009_aktivno_preb_mesecno/&lang=2. Dostopno 12. 2. 2016.
13. ZDR. Dosegljivo na naslovu <https://www.uradni-list.si/1/content?id=112301>.
14. ZGD. Dosegljivo na naslovu <http://www.uradni-list.si/1/objava.jsp?urlid=200642&stevilka=1799>. Dostopno 20. 2. 2016.
15. ZKZ. Dosegljivo na naslovu <http://www.pisrs.si/Pis.web/pregledPredpisa?id=ZAKO541#>. Dostopno 25. 2. 2016.
16. ZZ. Dosegljivo na naslovu <http://www.pisrs.si/Pis.web/pregledPredpisa?id=ZAKO10>. Dostopno 20. 2. 2016.
17. ZZDT. Dosegljivo na naslovu <https://www.uradni-list.si/1/content?id=103052>. Dostopno 20. 2. 2016.
18. ZRSZa. (2014). Dosegljivo na naslovu http://www.ess.gov.si/_files/5598/stopnje_reg_%20BP_upravne%20enote_2005-2014.xls. Dostopno 20. 2. 2016.

19. ZRSZb. (2015). Dosegljivo na naslovu http://www.ess.gov.si/_files/6715/BP_spol_2005_2016.xls. Dostopno 20. 2. 2016.
20. ZRSZc. Dosegljivo na naslovu https://www.ess.gov.si/_files/7729/analiza_bo_od_30_do_49_let.pdf. Dostopno 17. 2. 2016.
21. UMAR. Dosegljivo na naslovu http://www.umar.gov.si/fileadmin/user_upload/publikacije/pr/2009/ml/4/ML-Brezposelnost_2009_Kraigher_.pdf. Dostopno 20. 2. 2016.
22. *Co-Housing Slovenia*. Dosegljivo na naslovu <http://barje.weebly.com/kaj-je-kooperativa.html>. Dostopno 20. 2. 2016.
23. Gruden, N. (2011). *Študentsko podjetništvo*. Dosegljivo na naslovu <http://filternet.si/pd/clanki/studentsko-podjetnistvo/>. Dostopno 20. 2. 2016.
24. Kariž, Ž. (2015). *Neizprosni inšpektor udaril v ljubljanski regiji*. Dosegljivo na naslovu <http://svet24.si/clanek/novice/slovenija/55fef90599bc0/ostali-brez-varstva-in-zaposlitve>. Dostopno
25. *Zakon o varnosti in zdravju pri delu*. Uradni list RS, št. 43/2011. Dosegljivo na naslovu <https://zakonodaja.com/zakon/zvzd-1/55-clen-opredelitev-samozaposlene-osebe>. Dostopno 7. 3. 2016.
26. *Zadružna zveza Slovenije* (2006). Dosegljivo na naslovu http://www.zadruzna-zveza.si/index.php?option=com_content&task=view&id=10&Itemid=10. Dostopno 7. 3. 2016.
27. *Varstvo otrok Lučke Kranj* (2016). Dosegljivo na naslovu <http://varstvolucke.wix.com/lucke>. Dostopno 7. 3. 2016.

Priloge**PRILOGA 1: IZRAČUN PREDVIDENIH STROŠKOV****1. IZRAČUN PREDVIDENE ZAČETNE INVESTICIJE****1.1. OPREMA**

	količina	cena (v EUR)	cena skupaj (v EUR)
mizica	4	24,00	96,00
stolček	10	15,00	150,00
stolček za hranjenje	6	10,00	60,00
naslanjač	4	24,00	96,00
poličnik	2	50,00	100,00
obešalniki	2	24,00	48,00
klop	2	12,00	24,00
miza	1	20,00	20,00
SKUPAJ			594,00

Vir: IKEA

1.2. PRIPOMOČKI, DROBNI INVENTAR

	količina	cena (v EUR)	cena skupaj (v EUR)
igrače	15	6,50	97,50
slinček	12	2,00	24,00
jedilni pribor	12	3,00	36,00
pručka	2	2,00	4,00
skleda	12	1,00	12,00
krožnik	12	0,30	36,00
skodelica	12	0,30	36,00
blazina	8	12,00	96,00
posteljnina	16	3,00	48,00
brisačke	10	0,50	5,00
kuhinjske krpe	10	0,50	5,00
večja skleda	3	2,00	6,00
večji krožnik	3	1,00	3,00
večji pribor	3	3,00	9,00
stenska nalepka	3	14,00	42,00
otročka lučka	4	8,00	32,00
SKUPAJ			471,50

Vir: IKEA

2. IZRAČUN PREDVIDENIH TEKOČIH STROŠKOV

2.1. STROŠKI DELA (mesečno)

	količina	cena (v EUR)	cena skupaj (v EUR)
Prispevki za s. p.	1	330,00	330,00
Bruto izplačilo pomočnica	1	736,44	736,44
SKUPAJ			1.066,44

2.2. STROŠKI OGLAŠEVANJA

SPLETNA STRAN (letno)

	količina	cena (v EUR)	cena skupaj (v EUR)
Domena	1	30,00	30,00
Gostovanje	1	60,00	60,00
SKUPAJ			90,00

LETAKI (3-krat letno)

	količina	cena (v EUR)	cena skupaj (v EUR)
Oblikovanje	1	20,00	20,00
Tisk	1000	0,06	60,00
SKUPAJ			80,00

2.3. HRANA (mesečno)

	količina	cena (v EUR)	cena skupaj (v EUR)
kosila	120	1,50	180,00
malice, zajtrki	360	0,30	108,00
SKUPAJ			288,00

2.4. TEKOČI MATERIALNI STROŠKI (mesečno)

	količina	cena (v EUR)	cena skupaj (v EUR)
milo	4	1,00	4,00
paket robčkov	4	2,00	8,00
WC-papir	20	0,20	4,00
krema	6	3,00	18,00
čistila	3	2,00	6,00
SKUPAJ			40,00

PRILOGA 2: LETAK A

Ste ostali brez prostega mesta v vrtcu ali pa želite, da vaš otrok dobi več pozornosti znotraj manjše skupine otrok?

*

Zasebno varstvo **Lučke** je namenjeno otrokom **od 11. meseca do 6. leta starosti**. V skupini je **največ 6 otrok**.

*

Dejavnost je registrirana in potrjena s strani Ministrstva.

*

Naši prostori so namenjeni izključno varstvu otrok, nahajajo se v **hiši z velikim vrtom na obrobju Kranja – v Predosljah**.

*

Uvajanju otroka v varstvo namenimo toliko časa, kot ga posamezni otrok potrebuje.

*

Vzgojitelji poskrbimo, da se vaš otrok počuti **varno**, da je zadovoljen, sproščen, predvsem pa, da mu je na voljo dovolj **ljubezni** in **razumevanja**.

*

Velik pomen posvečamo tudi **zdravi prehrani** – obroki so uravnoteženi, pripravljamo jih sami v lastni kuhinji.

*

Vas zanima, kako je v Lučkah?

Kontaktirajte nas in dogovorili se bomo za srečanje v naših prostorih.

www.lucke.si * 040/555-228

Ste ostali brez prostega mesta v vrtcu ali pa želite, da vaš otrok dobi več pozornosti znotraj manjše skupine otrok?

*

Zasebno varstvo **Lučke** je namenjeno otrokom **od 11. meseca do 6. leta starosti**. V skupini je **največ 6 otrok**.

*

Dejavnost je registrirana in potrjena s strani Ministrstva.

*

Naši prostori so namenjeni izključno varstvu otrok, nahajajo se v **hiši z velikim vrtom na obrobju Kranja – v Predosljah.**

*

Uvajanju otroka v varstvo namenimo toliko časa, kot ga posamezni otrok potrebuje.

*

Vzgojitelji poskrbimo, da se vaš otrok počuti **varno**, da je zadovoljen, sproščen, predvsem pa, da mu je na voljo dovolj **ljubezni** in **razumevanja**.

*

Velik pomen posvečamo tudi **zdravi prehrani** – obroki so uravnoteženi, pripravljamo jih sami v lastni kuhinji.

*

Vas zanima, kako je v Lučkah?

Kontaktirajte nas in dogovorili se bomo za srečanje v naših prostorih.

www.lucke.si * 040/226-337

Ste ostali brez prostega mesta v vrtcu ali pa želite, da vaš otrok dobi več pozornosti znotraj manjše skupine otrok?

*

Zasebno varstvo **Lučke** je namenjeno otrokom **od 11. meseca do 6. leta starosti**. V skupini je **največ 6 otrok**.

*

Dejavnost je registrirana in potrjena s strani Ministrstva.

*

Naši prostori so namenjeni izključno varstvu otrok, nahajajo se v **hiši z velikim vrtom na obrobju Kranja – v Predosljah.**

*

Uvajanju otroka v varstvo namenimo toliko časa, kot ga posamezni otrok potrebuje.

*

Vzgojitelji poskrbimo, da se vaš otrok počuti **varno**, da je zadovoljen, sproščen, predvsem pa, da mu je na voljo dovolj **ljubezni** in **razumevanja**.

*

Velik pomen posvečamo tudi **zdravi prehrani** – obroki so uravnoteženi, pripravljamo jih sami v lastni kuhinji.

*

Vas zanima, kako je v Lučkah?

Kontaktirajte nas in dogovorili se bomo za srečanje v naših prostorih.

www.lucke.si * 040/555-228

Ste ostali brez prostega mesta v vrtcu ali pa želite, da vaš otrok dobi več pozornosti znotraj manjše skupine otrok?

*

Zasebno varstvo **Lučke** je namenjeno otrokom **od 11. meseca do 6. leta starosti**. V skupini je **največ 6 otrok**.

*

Dejavnost je registrirana in potrjena s strani Ministrstva.

*

Naši prostori so namenjeni izključno varstvu otrok, nahajajo se v **hiši z velikim vrtom na obrobju Kranja – v Predosljah**.

*

Uvajanju otroka v varstvo namenimo toliko časa, kot ga posamezni otrok potrebuje.

*

Vzgojitelji poskrbimo, da se vaš otrok počuti **varno**, da je zadovoljen, sproščen, predvsem pa, da mu je na voljo dovolj **ljubezni** in **razumevanja**.

*

Velik pomen posvečamo tudi **zdravi prehrani** – obroki so uravnoreženi, pripravljamo jih sami v lastni kuhinji.

*

Vas zanima, kako je v Lučkah?

Kontaktirajte nas in dogovorili se bomo za srečanje v naših prostorih.

www.lucke.si * 040/226-337

Avtorica letaka: Predstavnica podjetja.

PRILOGA 3: LETAK B

Zasebno varstvo **Lučke** je namenjeno otrokom **od 11. meseca do 6. leta starosti**. V skupini je **največ 6 otrok**.

*

Dejavnost je registrirana in potrjena s strani Ministrstva.

*

Naši prostori so namenjeni izključno varstvu otrok, nahajajo se v **hiši z velikim vrtom na obrobju Kranja – v Predosljah**.

*

Uvajanju otroka v varstvo namenimo toliko časa, kot ga posamezni otrok potrebuje.

*

Vzgojitelji poskrbimo, da se vaš otrok počuti **varno**, predvsem pa, da mu je na voljo dovolj **ljubezni** in **razumevanja**.

*

Velik pomen posvečamo tudi **zdravi prehrani** – obroki so uravnoteženi, pripravljamo jih sami v lastni kuhinji.

*

Vas zanima, kako je v Lučkah?

Kontaktirajte nas in dogovorili se bomo za srečanje v naših prostorih.

www.lucke.si 040/555-228	www.lucke.si 040/555-228	www.lucke.si 040/555-228	www.lucke.si 040/555-228	www.lucke.si 040/555-228	www.lucke.si 040/555-228	www.lucke.si 040/555-228	www.lucke.si 040/555-228
---	---	---	---	---	---	---	---

Iščete varstvo za svojega otroka?

Zasebno varstvo **Lučke** je namenjeno otrokom **od 11. meseca do 6. leta starosti**. V skupini je **največ 6 otrok**.

*

Dejavnost je registrirana in potrjena s strani Ministrstva.

*

Naši prostori so namenjeni izključno varstvu otrok, nahajajo se v **hiši z velikim vrtom na obrobju Kranja – v Predosljah**.

*

Uvajanju otroka v varstvo namenimo toliko časa, kot ga posamezni otrok potrebuje.

*

Vzgojitelji poskrbimo, da se vaš otrok počuti **varno**, predvsem pa, da mu je na voljo dovolj **ljubezni** in **razumevanja**.

*

Velik pomen posvečamo tudi **zdravi prehrani** – obroki so uravnoteženi, pripravljamo jih sami v lastni kuhinji.

*

Vas zanima, kako je v Lučkah?

Kontaktirajte nas in dogovorili se bomo za srečanje v naših prostorih.

www.lucke.si 040/226-337	www.lucke.si 040/226-337	www.lucke.si 040/226-337	www.lucke.si 040/226-337	www.lucke.si 040/226-337	www.lucke.si 040/226-337	www.lucke.si 040/226-337
---	---	---	---	---	---	---

Avtorica letaka: Predstavnica podjetja.